

16:4-10 The rejected sons

1. Divrei haYamim I 2:13-15

(יג) וְאִישׁ הוֹלִיד אֶת בְּכֹרוֹ אֶת אֶלְיָאֵב וְאֶבְיָנָדָב הַשְּׁנַי וְשִׁמְעָא הַשְּׁלִישִׁי: (יד) גְּמָנָאֵל הַרְבִּיעִי רַבִּי הַחֲמִישִׁי: (טו) אֶצֶם הַשְּׁשִׁי דָּוִד הַשְּׁבַעִי:

2. Radak to Divrei haYamim I 2:15

כתב ר' יונה כי הוא כמו "השמיני" שהרי שבעה בני' היו לו מלבד דוד כמו שאומר בספר שמואל... ולא יתכן זה ההפך. אבל הנכון שהיה לישי בן מאשה אחרת, ובספר שמואל מנה אותם כולם בכלל... ובכאן זכר השבעה שהיו מאם אחד עם דוד. וכן פירש אותו החכם ר' אברהם בן עזרא. ויש אומרים כי מת הבן האחד. ובמדרש כי הבן השמיני היה שמו אליהוא... ומה שאמר "ודוד הוא הקטן" על שה' מקטין עצמו קראו קטן:

Rabbi Yonah wrote that this is like "the eighth," for he had seven sons other than David, as recorded in Shemuel... And this reversal is not possible. But it is correct [to say] that Yishai had a son from another woman, and in Shemuel it counted all of them... And here it mentioned the seven from the same mother as David. And so the Chacham Ibn Ezra explained. And some say that one son died. And a midrash says that the eighth son was named Elihu... And when it said "And David was the smallest," it was because he made himself small, so he was called "the smallest."

Appearances can be deceiving

3. Talmud, Pesachim 66b

אמר רבי מני בר פטיש: כל שכועס, אפילו פוסקין עליו גדולה מן השמים מורידין אותו. מנלן? מאליאב, שנאמר (שמואל א יז:כח)... וכי אזל שמואל לממשחינהו בכלהו כתיב "לא בזה בחר ד'" ובאליאב כתיב "ויאמר ד' אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו," מכלל דהוה רחים ליה עד האידינא.

Rabbi Mani bar Patish said: Anyone who gets angry, even if greatness has been decreed upon him from Heaven, they bring him down. How do we know this? From Eliav, as in Shemuel I 17:28... And when Shemuel went to anoint them, for all of them it said, "Gd did not choose this one," and for Eliav it said, "And Gd said to Shemuel: Do not look at his appearance and his height, for I have rejected him." This shows that Gd had loved him originally.

4. Radak to Shemuel I 16:6

אמר בלבו או בפיו כי חשב כי זה הוא המלך שצוהו הקל למשוה, לפי שהיה בכור בבני ישי, ועוד כי ראהו יפה צורה וקומ' כשאויל וחשב כי הקב"ה בוחר באנשים יפה קומה וצורה למלכות כדי שיהא מוראו על העם. וכן אמר בשאויל "הראיתם אשר בחר בו ד' כי אין כמוהו בכל העם"...

He said, in his heart or aloud, that he thought this was the king whom Gd had instructed him to anoint, because he was the firstborn of Yishai's sons, and also because he saw that he was of good form and height, like Shaul, and he thought that Gd chose men of good height and structure for the throne so that the nation would be intimidated. And so he said regarding Shaul, "Have you seen the one whom Gd has chosen, for there is none like him in the nation."...

5. Midrash, Yalkut Shimoni to Shemuel I, Remez 124

אפשר שמואל שנכתב עליו "כי נאמן שמואל לנביא לד' (שמואל א' ג:כ)" היה טועה? א"ר יצחק שמואל לא טעה, אלא שראה ולא כיון אם מבתו אם ממנו המלכות, שנאמר "ויקה לו רחבעם את אביחיל בת אליאב בן ישי (דה"א א יא:יח)", לכך אמר "אך נגד ד' משיחו."

Could it be that Shemuel, about whom it was written, "[And Shemuel became great, and Gd was with him, and Gd did not cast any of his words to the ground. And all Israel knew, from Dan to Beer Sheva, that] Shemuel was loyal as a prophet to Gd" – Could he have erred?? Rabbi Yitzchak said: Shemuel did not err, but he saw and did not know precisely whether the monarchy was from his daughter or from him, as Divrei haYamim I 11:18 says, "And Rechavam took Avichayil daughter of Eliav son of Yishai." Therefore he said, "But, before Gd is His anointed one."

6. Talmud, Nedarim 22b

כל הכועס אפ' שכינה אינה חשובה כנגדו שנאמר "רשע כגובה אפו בל ידרוש אין אלקים כל מזמותיו. (תהילים י:ד)"

Anyone who gets angry, even the Shechinah is not important to him, as in Tehillim 10:4, "The wicked, as his *af* rises, will not seek [Gd]; 'There is no Gd' is all of his thought."

7. Radak to Shemuel I 16:7

ויש מפרשי' כי כאשר אמר "נגד ד' משיחו" על שאול בקש עוד שלא תסור המלוכה ממנו. כשראה אליאב שלא היה יפה כמוהו בקש מד' שלא יחליף שאול באחר. לפיכך ענה לו הקל "אל תבט אל מראהו כי מאסתיהו." ושאויל הוא שהיה יפה מראהו וגבה קומה:

And some explain that when he said, "Before Gd is His anointed one," he was still requesting that the throne not leave Shaul. When he saw that Eliav was not as attractive as [Shaul], he asked Gd not to exchange Shaul for another. Therefore Gd replied to him, "Do not look at his appearance, for I have rejected him." And this was Shaul, for he was of attractive appearance and of height.

The Harsh Divine Rebuke

8. Background Shemuel I 9:13-20

9. Midrash, Sifri Devarim 17

אמר לו הקב"ה: "אתה הוא רואה? אני מודיעך שאי אתה רואה!" אימתי הודיעו? בשעה שאמר לו "מלא קרבך שמן ולך אשלחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו לי מלך," מהו אומר? "ויהי בבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד ד' משיחו," אמר לו הקב"ה "לא אמרת 'אנכי הרואה?' אל תביט אל מראהו ואל גבה קומתו, כי מאסתיהו."

Gd said to him, "You are the seer? I will show you that you do not see!" When did Gd show him? When He told him, "Fill your horn with oil, and go and I will send you to Yishai of Bethlehem, for I have seen a king for Me among his sons." What does it say? "And when they came, and he saw Eliav and said, 'But, before Gd is His anointed one.'" Gd said to him, "Didn't you say, 'I am the seer'? Do not look at his appearance and height, for I have rejected him."

16:11-13 G-d Selects David

10. Midrash, Shemot Rabbah 2:2

בדק לדוד בצאן ומצאו רועה יפה שנא' (תהלים עח) ויקחהו ממכלאות צאן, מהו ממכלאות צאן כמו (בראשית ח) ויכלא הגשם, היה מונע הגדולים מפני הקטנים והיה מוציא הקטנים לרעות כדי שירעו עשב הרך ואחר כך מוציא הזקנים כדי שירעו עשב הבינונית, ואח"כ מוציא הבחורים שיהיו אוכלין עשב הקשה, אמר הקב"ה מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כחו יבא וירעה בעמי, הה"ד (תהלים עח) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו.

ואף משה לא בחנו הקב"ה אלא בצאן, אמרו רבותינו כשהיה מרע"ה רועה צאנו של יתרו במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו... הרכיבו על כתיפו והיה מהלך, אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חייך אתה תרעה צאני ישראל, הוי "ומשה היה רועה."

He tested David with sheep and found him a good shepherd, as Tehillim 78:70 says, "[And He selected His servant David] and He took him from the pastures [מכלאות] of the sheep." What are מכלאות הצאן? Like Bereishit 8, "And the rain ceased [ויכלא]." He held back the older [sheep] before the younger. He took out the younger to graze, so that they would eat the soft grass. Then he brought out the older, so that they would eat the intermediate grass Then he brought out the youths, who ate the toughest grass. Gd said: One who knows to herd sheep, each according to its strength, should come herd My nation. Thus Tehillim 78:71 says, "From after the nursing sheep, Gd brought him to herd His nation, Yaakov."

And Moshe as well, G-d only tested him with sheep. Our sages said: When Moshe Rabbeinu herded Yitro's sheep in the wilderness, a kid fled from him, and he ran after it... He carried it on his shoulders and walked along. Gd said: You have mercy when herding the sheep owned by flesh and blood thus, by your life you shall also herd My sheep, Israel. Thus it says, "And Moshe was herding."

11. Midrash, Shemot Rabbah 2:3

"ומשה היה רועה" הה"ד (משלי ל) "כל אמרת אלוך צרופה" – אין הקב"ה נותן גדולה לאדם עד שבודקהו בדבר קטן ואח"כ מעלהו לגדולה, הרי לך שני גדולי עולם שבדקן הקב"ה בדבר קטן ונמצאו נאמנים והעלן לגדולה. בדק לדוד בצאן ולא נהגם אלא במדבר להרחיקם מן הגזל, שכן אליאב אומר לדוד (שמואל א יז) "ועל מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר," מלמד שהיה דוד מקיים המשנה אין מגדלים בהמה דקה בארץ ישראל, אמר ליה הקב"ה נמצא אתה נאמן בצאן, בא ורעה צאני, שנאמר (תהלים עח) "מאחר עלות הביאו." וכן במשה הוא אומר "וינהג את הצאן אחר המדבר" להוציאן מן הגזל, ולקחו הקב"ה לרעות ישראל, שנאמר (שם עז) "נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן."

"And Moshe herded" – As in Mishlei 30:5, "Every Divine statement is refined" – Gd does not elevate someone before testing him with a small matter, and only then does Gd elevate him. Two giants, Gd tested them with a small matter and found them faithful, and then He elevated them to greatness. He tested David with sheep, and [David] led them only to the wilderness, to distance them from theft. As Eliav said to David (Shemuel I 17:28), "With whom did you abandon our small number of sheep, in the wilderness," showing that David fulfilled the mishnah, "One may not raise small animals in Israel." Gd said to [David]: You are faithful with the sheep, come herd My sheep, as in Tehillim 78:71, "From after the nursing sheep, Gd brought him to herd His nation, Yaakov." And so with Moshe it says, "And he led the sheep into the wilderness" to remove them from theft, and Gd took him to herd Israel, as in Tehillim 77:18, "You led Your nation like sheep, in the hands of Moshe and Aharon."